

Følelsen av smerte

Placeboresponsen i smerte henger sammen med reduksjon av negative emosjoner. Menn rapporterer lavere smerte når de blir testet av en kvinne.

TEKST

Per Matti Aslaksen

PUBLISERT 5. april 2009

Per Matti Aslaksen forsvarte 1. oktober 2008 avhandlingen *Pain and Placebo Analgesia: The roles of emotions and gender* for ph.d.-graden ved Universitetet i Tromsø.

De tre eksperimentene som er inkludert i avhandlingen, hadde tre hovedmål. Det første var å avdekke hvorvidt placeboresponsen i smerte er avhengig av emosjonell regulering, det andre var å teste hvorvidt det er kjønnsforskjeller i placeboresponsen, og det tredje var å teste om deltakernes rapportering av smerte ble påvirket av om det var en mann eller en kvinne som målte smertenivået. Bakgrunnen for dette er at smerte og emosjoner er sterkt relatert. Dersom man opplever negative emosjoner som stress og angst, vil også smertesensitiviteten øke. Det er derfor sannsynlig at placebobehandling reduserer negative emosjoner og dermed bidrar til redusert smerte.

Avhandlingen består av tre publiserte artikler som er basert på tre eksperimentelle studier som ble gjennomført på friske, frivillige deltakere. Smerte ble påført ved å stoppe blodtilførselen i en arm, eller ved å påføre varmesmerte på huden. Opplevd smerte og emosjonell aktivering ble målt ved selvrapport, mens fysiologisk aktivering ble målt ved EKG (elektrokardiografi), hudens ledningsevne for strøm (skin conductance) og kortisolnivå i blodet. Resultatene viste at placeboresponsen i smerte er avhengig av reduksjon av negative emosjoner, både målt ved subjektive og fysiologiske metoder. Etter at deltakerne i eksperimentene fikk informasjon om at de fikk smertedempende behandling, ble stressnivået redusert, målt ved redusert aktivitet i delen av det autonome nervesystemet som kontrollerer negative emosjoner, og ved at deltakernes egen opplevelse av stress ble redusert.

Det ble ikke funnet kjønnsforskjeller i placeboresponsen, men det ble vist at menn rapporterer lavere smerte når de blir testet av en kvinnelig eksperimentator. Menn som rapporterte lavere smerte til kvinnelige eksperimentatorer, hadde ikke lavere fysiologisk aktivering under smerte, og det antas at menns lavere smerterapport til kvinnelige eksperimentatorer skyldes psykososiale faktorer.

Kontakt per-matti.aslaksen@psyk.uit.no

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 46, nummer 4, 2009, side

TEKST

Per Matti Aslaksen